

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-479-5-4>

**PECULIARITIES OF TEACHING THE EDUCATIONAL
DISCIPLINE “GENERAL THEORY OF TRAINING ATHLETES”
IN THE CONDITIONS OF MARTIAL LAW**

**ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ»
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Ponomarov V. O. Пономарьов В. О.

*Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Physical Culture and Sports
Zaporizhzhia National University
Zaporizhzhia, Ukraine*

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри фізичної культури
і спорту
Запорізький національний університет
м. Запоріжжя, Україна*

У тезах обговорюється актуальна науково-практична проблема, що постає в сучасній українській теорії та методиці професійної освіти, зокрема специфіка викладання дисципліни «загальна теорія підготовки спортсменів» в умовах воєнного стану. Ця проблема є особливо важливою, оскільки воєнні умови суттєво змінюють підходи до навчального процесу і вимагають адаптації методичних стратегій.

Відповідно до останніх науково-методологічних даних, можна констатувати, що виявлення педагогічних умов є критично важливим для ефективного вибору технологій та методик формування навичок складання різних програм підготовки спортсменів у студентів факультету фізичного виховання. Це включає аналіз умов реалізації, форм, способів і технологій освіти, а також професійних якостей, компетенцій і індивідуальних здібностей викладача. У сучасних умовах воєнного стану ці аспекти набувають нової значущості, оскільки стійкість навчального процесу залежить від здатності викладачів адаптуватися до викликів, які постають перед ними [1, с. 133].

Дослідження особливостей викладання «загальна теорія підготовки спортсменів» може бути здійснено лише за умови врахування змісту підготовки фахівців у вищих навчальних закладах, гуманізації професійної освіти, формування професійного світогляду, а також структуризації і відбору змісту навчання. Це дозволяє врахувати як теоретичні, так і практичні аспекти підготовки спеціалістів, що в умовах воєнного стану є особливо важливим [2, с. 74].

На факультеті фізичного виховання викладання дисципліни «загальна теорія підготовки спортсменів» має на меті максимально реалізувати навчальні та розвиваючі функції теоретичної підготовки. Це досягається через цілеспрямований педагогічний процес, який

спирається на основні загально дидактичні принципи. Така орієнтація дозволяє створити ефективну навчальну середу, що сприяє розвитку фізичних якостей студентів [3, с. 43].

У умовах воєнного стану цей предмет стає невід'ємною частиною навчального процесу. Він спрямований на покращення теоретичних знань та вмінь, підвищенню рівня кваліфікації студентів, що, у свою чергу, забезпечує високу продуктивність тренувань як спортсменів, так і тих, хто активно займається фізичною культурою. Це важливо, оскільки фізичне здоров'я стає не лише особистісною, а й соціальною потребою в умовах кризових ситуацій [4, с. 45].

Актуалізація мети викладання «загальна теорія підготовки спортсменів» в умовах воєнного стану підкреслює важливість забезпечення готовності студентів до майбутньої професійної діяльності. Зокрема, знання основ теоретичної підготовки стає ключовим елементом, що впливає на їх успішність у майбутній кар'єрі [5, с. 44].

Об'єктивні компоненти, які впливають на особливості викладання дисципліни, включають різноманітні аспекти: нормативно-методичні вимоги, що визначаються стандартами вищої освіти і навчальними планами; пасивні навчально-методичні елементи, що зумовлені освітніми програмами; активні навчально-методичні стратегії, які реалізуються через конкретні освітні технології. Крім того, важливими є кваліфікаційні характеристики викладачів і організаційні аспекти, що відображають структуру навчального процесу [6, с. 65].

Суб'єктивні компоненти, які також впливають на викладання, відображаються в здатності викладача взаємодіяти зі студентами, мотивувати їх до формування професійних компетенцій. Точність виконання навчальних планів і розкладів з боку викладачів і адміністрації факультету є важливим чинником, що забезпечує стабільність навчального процесу [7, с. 32].

Відзначається, що викладачеві необхідно чітко визначити основи методики самостійних занять студентів. Це, в свою чергу, сприяє розвитку професійно-прикладної теоретичної підготовки у студентів, оскільки кожен вид спорту пред'являє свої специфічні вимоги до психічної та фізичної підготовленості, які можуть суттєво варіюватися [8, с. 35].

Таким чином, викладання дисципліни «загальна теорія підготовки спортсменів» в умовах воєнного стану є багатограним процесом, що вимагає адаптації навчальних стратегій та гнучкості у підходах до освіти. Це дозволяє не лише підвищити якість підготовки студентів, але й сприяє їхній професійній готовності в умовах, що постійно змінюються.

Література:

1. Василенко М.М. Професійна підготовка майбутніх фітнес тренерів у закладах вищої освіти: теорія та методика: монографія, Київ: «Центр учбової літератури», 2018. 495 с.
2. Василюк В. М. Підготовка фахівців у вищих навчальних закладах : навч.-метод. посіб, Рівне: Волин. береги, 2015. 307 с.
3. Воробйов М. І. Практика в системі фізкультурної освіти : навч. посіб, Київ: Олімп. літ., 2014. 190 с.
4. Олешко В. Г. Моделювання, відбір та орієнтація підготовки спортсменів у силових видах спорту: монографія, Київ : Центр учб. л-ри, 2013. 251 с.
5. Мічуда Ю. П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку : Закономірності функціонування та розвитку: монографія, Київ : Олімп. л-ра, 2007. 214 с.
6. Носко М. О. Формування здорового способу життя : навч. посіб, Київ : МП Леся, 2013. 159 с.
7. Олексієнко Я. І. Основні чинники здорового способу життя студентів різного рівня фізичної підготовленості : навч.-метод. посіб, Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2014. 175 с.
8. Кручаниця М. І. Основи здорового способу життя : підручник, Ужгород : ДВНЗ "Ужгор. нац. ун-т", 2016. 263 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-479-5-5>

**ANALYSIS OF PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS
OF GIRLS WHO PLAY BEACH VOLLEYBALL****АНАЛІЗ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДІВЧАТ,
ЯКІ ЗАЙМАЮТЬСЯ ПЛЯЖНИМ ВОЛЕЙБОЛОМ****Samokhvalova I. Yu.**

*PhD, Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Physical Education,
Sumy National Agrarian University
Sumy, Ukraine*

Самохвалова І. Ю.

*доктор філософії,
доцент кафедри фізичного виховання,
Сумський національний аграрний
університет
м. Суми, Україна*

Сучасний спорт змушує тренерів шукати можливості підвищення ефективності управління навчально-тренувальним процесом. Сьогодні результат спортивних змагань, в значній мірі залежить від психологічних чинників, зокрема, "чим відповідальніше змагання, тим